

Mieszkańcy miasta i gminy Lipiany w roku 2016 zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia z 6 wodociągów. Cztery stanowią własność gminy, natomiast dwa należą do Skarbu Państwa. Administratorem wodociągów w Jedlicach i w Lipianach i jednocześnie jednostką odpowiedzialną za jakość produkowanej wody jest Gminny Zakład Komunalny, ul. Lipowa, 74-240 Lipiany. Natomiast administratorem wodociągów w Nowicach, Derczewku, Krasnym i Mironowie są „Wodociągi Zachodniopomorskie” Sp. z o.o. ul. I-ej Brygady Legionów 9, 72-100 Goleniów. Przedsiębiorstwa prowadzą zbiorowe zaopatrzenie w wodę zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o **zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków** (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 139). Na terenie gminy nie prowadzą zaopatrzenia w wodę inne podmioty. Wszystkie miejscowości na terenie gminy, z wyjątkiem wsi Będzin (8 osób), Głębokie (16 osób), Józefin (56 osób), Sokolniki (3 osoby), Świerszczyki (3 osób), są zwodociągowane, jednak część mieszkańców, korzysta z prywatnych studni, nie objętych nadzorem sanitarnym ze względu na zbyt małą produkcję wody oraz małą liczbę zaopatrywanych osób. Są to ujęcia prywatne, zaopatrujące pojedyncze gospodarstwa domowe.

**I. Wykaz producentów wody:**

1. „Wodociągi Zachodniopomorskie” Sp. z o.o. ul. I-ej Brygady Legionów 9 72-100 Goleniów
2. Gminny Zakład Komunalny, ul. Lipowa 2, 74-240 Lipiany

**II. Wykaz urządzeń wodociągowych:**

Lp.	Nazwa wodociągu	Wykaz zaopatrywanych miejscowości	Liczba zaopatrywanych mieszkańców	Średnia produkcja wody
1.	Lipiany	Lipiany, Dębiec, Żarnowo, Wielice, Miedzyń	4080 osób	343 m <sup>3</sup> /d
2.	Jedlice	Jedlice, Brzóstowo	308 osób	18 m <sup>3</sup> /d
3.	Mironów	Mironów, Osetna	144 osoby	26 m <sup>3</sup> /d
4.	Derczewko	Derczewko	32 osoby	1,4 m <sup>3</sup> /d
5.	Nowice	Nowice	69 osób	8 m <sup>3</sup> /d

6.	Krasne	Krasne, Połczyn, Wołczyn, Batowo, Skrzynka	1045 osób	132 m <sup>3</sup> /d
----	--------	--	-----------	-----------------------

Mieszkańcy wsi **Mielęcinek** zaopatrywani są w wodę z wodociągu z Mielęcinie w gminie Pyrzyce. Trwa postępowanie administracyjne dotyczące poprawy jakości wody z wodociągu w Mielęcinie. Decyzją administracyjną dopuszczono warunkowo do spożycia wodę o podwyższonej zawartości manganu jednocześnie zobowiązując administratora wodociągu do doprowadzenia wody do właściwej jakości w terminie do dnia 31.12.2016 r.

### **III. Sposób uzdatniania wody na terenie miasta i gminy Lipiany**

Wszystkie wodociągi na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia czerpią wodę z ujęć podziemnych z pokładów wodonośnych dobrze izolowanych, w związku z tym w bieżącej eksploatacji nie stosuje się stałej dezynfekcji wody.

Natomiast wody tego typu wymagają najczęściej odżelaziania i odmanganiania, usuwania związków amonowych oraz zmniejszenia poziomu mętności. Woda jest uzdatniania w tradycyjnej technologii. Po napowietrzeniu jest filtrowana w filtrach ciśnieniowych z naturalnymi złożami. W razie konieczności woda dezynfekowana jest z zastosowaniem podchlorynu sodu.

### **IV. Monitoring jakości wody, prowadzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej**

Badania jakości wody prowadzone były przez organy Inspekcji Sanitarnej regularnie przez cały rok. Próbkę wody pobierane były zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. W razie konieczności pobierano próbki wody poza harmonogramem.

Badania jakości wody były prowadzone w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego. Analizy obejmowały od 3 do 5 parametrów mikrobiologicznych i od 9 do 52 parametrów fizykochemicznych. W pobranych z wodociągów próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badane były parametry mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne i chemiczne, w tym metale ciężkie, pestycydy.

Łącznie pobrano 25 próbek wody przeznaczonej do spożycia.

#### ***IV. Badania prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej***

Badania jakości wody prowadzone były zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pyrzycach regularnie przez cały rok. Ponadto w razie konieczności pobierano próbki wody poza ustalonym harmonogramem. Łącznie pobrano 29 próbek wody przeznaczonej do spożycia.

#### ***V. Przekroczenia dopuszczalnych parametrów i prowadzone postępowanie administracyjne***

**Wodociąg w Derczewku** - w próbce wody pobranej w ramach urzędowej kontroli, w październiku stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Przedsiębiorstwo wodociągowe zobowiązało się do przeprowadzenia działań naprawczych do 03.11.2016 r. Badanie próbek pobranych w dniu 02.11.2016 r. wykazały, że jakość wody spełnia wymagania sanitarne w zakresie zawartości manganu. Postępowanie administracyjne w sprawie niewłaściwej jakości wody zostało umorzone.

**Wodociąg w Nowicach** – w październiku w próbce wody pobranej w ramach urzędowej kontroli stwierdzono ponadnormatywną zawartość żelaza oraz podwyższoną mętność. Natomiast w próbce pobranej w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenie zawartości manganu. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Przedsiębiorstwo wodociągowe zobowiązało się do przeprowadzenia działań naprawczych do 20.11.2016 r. Badanie próbek pobranych wody pobranej w grudniu w ramach nadzoru oraz w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń. Postępowanie administracyjne zostało umorzone.

**Wodociąg w Krasnym** - w próbce pobranej w kwietniu w ramach kontroli urzędowej stwierdzono ponadnormatywną zawartość jonu amonowego. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Próbki pobrane w maju w ramach urzędowej kontroli oraz w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń. W związku z tym postępowanie administracyjne zostało umorzone.

**Wodociąg w Mironowie** – w czerwcu wszczęto postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzeniem w próbce wody pobranej w ramach urzędowej kontroli podwyższonej mętności oraz zawartości żelaza. Pobrane próbki powtórne wykazały, że jakość wody spełnia wymagania sanitarne. Postępowanie administracyjne zostało umorzone.

**Wodociąg w Lipianach** – w związku z awarią hydrofiltra i pogorszeniem efektywności procesów uzdatniania w wodzie pobranej w październiku z ujęcia w Lipianach stwierdzono

ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu oraz podwyższoną mętność. W dniu 09.11.2016 r. na wniosek Gminnego Zakładu Komunalnego w Lipianach, po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia, dopuszczono warunkowo do spożycia wodę o podwyższonej wartości ww. parametrów oraz zobowiązano przedsiębiorstwo wodociągowe do doprowadzenia wody do właściwej jakości do dnia 10.12.2016 r. W dniu 14.12.2016 r. strona wniosła o przedłużenie terminu wykonania obowiązku zapewnienia wody odpowiadającej wymaganiom dla wody do spożycia przez ludzi, do dnia 10.01.2017 r. z uwagi na przedłużający się remont hydrofila, w związku ze zmianą technologii naprawy wprowadzoną przez Urząd Dozoru Technicznego. Mając na uwadze powyższe okoliczności, biorąc pod uwagę zarówno interes strony, jak i ważny interes społeczny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach przedłużył termin wykonania obowiązku.

Ponadto próbkach wody pobranej w listopadzie i w grudniu stwierdzono ponadnormatywną zawartość jonu amonowego. W dniu 16.12.2016 r. na wniosek Gminnego Zakładu Komunalnego w Lipianach, po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia, dopuszczono warunkowo do spożycia wodę o podwyższonej wartości jonu amonowego oraz zobowiązano przedsiębiorstwo wodociągowe do doprowadzenia wody do właściwej jakości do dnia 10.11.2017 r.

Zwiększona zawartość żelaza i manganu nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia nie zaproponowała opartej na przesłankach zdrowotnych dopuszczalnej wartości **żelaza i manganu** w wodzie do spożycia. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia najwyższe dopuszczalne wartości dla żelaza i manganu przyjęto nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia tych wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe wartości stężenia mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody. Ze względu na wzrost barwy, mętności oraz metaliczny posmak może budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów i powodować zgłaszanie reklamacji przez odbiorców wody. Ponadto woda w której stężenie żelaza i manganu przekracza dopuszczalne normy, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, sprzyjąc wytrącaniu się osadów (czerwono-brązowych w przypadku żelaza lub czarnych, mazistych w przypadku manganu). Osady te mogą sprzyjać rozwojowi bakterii powodując wtórne zanieczyszczenie wody.

**Mętność** jest odwrotnością przezroczystości. Mętność wody może być spowodowana obecnością w niej gliny, ilów, związków żelaza, manganu, substancji humusowych, mikroorganizmów – cząstek mineralnych i organicznych, zawieszonych i koloidalnych. Mętność wody wpływa przede wszystkim na jej wygląd i smak. Zbyt duża mętność może zmniejszać skuteczność dezynfekcji. Mętność sama w sobie ( np. wynikająca z zawartości substancji mineralnych w wodach podziemnych) nie zawsze stanowi zagrożenia dla zdrowia. Jest ona niebezpieczna dla zdrowia w przypadku, kiedy wynika z obecności zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

**Jon amonowy** w wodach podziemnych występuje naturalnie. Im wody uboższe w tlen, tym większe jest stężenie jonu amonowego. Jon amonowy w wodzie do picia nie ma bezpośredniego

znaczenia dla zdrowia i dlatego nie zaproponowano zalecanej wartości opartej na kryteriach zdrowotnych. Jego nadmiar może jednak zmniejszać skuteczność dezynfekcji, przyczyniać się do powstawania azotanów w sieci wodociągowej, wpływać na nieskuteczną pracę filtrów służących do usuwania manganu, a także wywoływać zmiany smaku i zapachu wody.


Wyżej wymienione parametry organoleptyczne i fizykochemiczne należą do grupy parametrów wskaźnikowych, zwanych też parametrami „komfortu”, które wpływają na pożądaną właściwość organoleptyczną wody.

W roku 2016 na terenie gminy nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody. Podobnie jak w poprzednich latach, nie stwierdzono chorób i zatruc wodozależnych o potwierdzonej etiologii.

Na koniec roku 2016 wodę z wszystkich 5 wodociągów ( Nowice, Krasne, Derczewko, Mironów, Jedlice) określono jako przydatną do spożycia. Wodę produkowaną przez wodociąg w Lipianach o podwyższonej mętności, ponadnormatywnej zawartości żelaza, manganu oraz jonu amonowego dopuszczono warunkowo do spożycia do dnia 10.01.2017 r.

#### ***VI. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe w związku z nieprawidłową jakością wody.***

Działania naprawcze prowadzone na wodociągach z związku z przekroczeniami parametrów fizykochemicznych polegały na przeglądzie filtrów ciśnieniowych i instalacji napowietrzającej oraz płukaniu filtrów i sieci wodociągowej. Natomiast w przypadku mikrobiologicznego skażenia wody w wodociągu w działania naprawcze polegały na dezynfekcji studni, zbiorników i sieci wodociągowej. Pogorszenie jakości wody produkowanej przez wodociąg w Lipianach nastąpiło w wyniku awarii hydrofiltra. Działania naprawcze obejmują naprawę płaszcza hydrofiltra oraz wymianę złoża filtracyjnego. Na czas remontu uzdatnianie odbywa się na tymczasowo zamontowanych filtrach.

PAŃSTWOWY POWIATOWY  
INSPEKTOR SANITARNY  
w Pyrzycach  
  
mgr Monika Wróbel

